

Datum
2022-11-22
Vår referens
Joakim Iveroth
Strateg
joakim.iveroth@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Översyn av Malmö Leasing ABs möjligheter att arbeta strategiskt med stadens fordonsflotta, inklusive ansvars- och kostnadsfördelning vid etablering av intern laddinfrastruktur STK-2021-1589

Sammanfattning

På uppdrag av kommunstyrelsen har stadskontoret, tillsammans med Malmö Leasing, Parkering Malmö, serviceförvaltningen och miljöförvaltningen utrett hur Malmö Leasing kan stärkas i sin roll att ytterligare effektivisera användningen av stadens fordonsflotta. Även hur staden ansvarsmässigt kan organisera sig för att effektiv etablering av laddinfrastruktur för Malmö stads verksamheter har utretts.

Utredningen föreslår att Malmö Leasing får ett utökat strategiskt uppdrag i syfte att effektivisera hanteringen av Malmö stads fordonsflotta, inklusive det övergripande ansvaret för etableringen av laddinfrastruktur för de elfordon som nyttjas av stadens verksamheter. Parkering Malmö föreslås bistå Malmö Leasing i detta samt vara den part som finansierar, äger och förvaltar laddutrustningen samt fakturerar den som nyttjar laddplatsen. Servicenämnden har en central funktion i förslaget som ansvarig part för själva installationen av laddutrustningen i kommunens fastigheter. Finansieringsmodellen innebär att investeringskostnaderna för Parkering Malmö och servicenämnden täcks via intäkter från laddning och regleras genom avtal mellan berörda parter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterade under sommaren 2022 utredningen till samtliga nämnder och bolag. Inkomna synpunkter finns i en till ärendet tillhörande remissammanställning. Nämnderna och bolagens respons på förslagen var över lag positiva, men vissa förtydliganden och justeringar föreslogs.

För fortsatt god framdrift föreslår stadskontoret att en fordonspolicy för effektiv fordonshantering tas fram samt att en handlingsplan fastställs som beskriver hur utrollningen av stadens interna laddinfrastruktur ska ske.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner rapporteringen av uppdraget genom rapporten ”En optimerad och elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads verksamheter”.

2. Kommunstyrelsen ger Malmö Leasing AB och stadskontoret i uppdrag att, med stöd av berörda nämnder, ta fram en Fordonspolicy för effektiv styrning av stadens fordonsslotta i enlighet med utredningens slutsatser. Föreslagen fordonspolicy ska presenteras för kommunfullmäktige för antagande senast våren 2023.
3. Kommunstyrelsen ger Malmö Leasing AB och Parkering Malmö AB i uppdrag att ta fram en Handlingsplan för etablering av intern laddinfrastruktur för stadens verksamheter i enlighet med utredningens slutsatser. Föreslagen handlingsplan tas fram i nära samarbete med ansvariga för kommunens fastighetsbestånd och ska presenteras för kommunfullmäktige för antagande senast våren 2023.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsen beslut 211110 § 394
- Beslut KSAU 220530 §354
- Remissvar från Boplats Syd
- Remissvar från Parkeringsövervakning i Malmö AB
- Remissvar från Miljönämnden
- Miljönämnden beslut 220823 § 141 med Särskilt yttrande (M) och (V)
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Remissvar från förskolenämnden
- Remissvar från stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 220825 § 250 med Reservation (M) + (C)
- Remissvar från fritidsnämnden
- Fritidsnämnden beslut 220825 § 121
- Remissvar från grundskolenämnden
- Grundskolenämnden beslut 220825 § 117
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 220902 § 120 med Särskilt yttrande (SD)
- Remissvar från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Revisorskollegiet beslut 220831 § 102
- MKB fastighets AB yttrande
- Remissvar från funktionsstödsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 220829 § 86 med Reservation (M+C) och Särskilt yttrande (V) och muntlig Reservation (SD)
- Servicenämnden beslut 220830 § 70 med Särskilt yttrande (SD) och muntlig Reservation (V)
- Remissvar från servicenämnden
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialförvaltningen
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 220831 § 266 med Särskilt yttrande (M + C)
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 220831 § 98 med Särskilt yttrande (M + C)
- Valnämnden beslut 220823 § 47
- Remissvar från valnämnden
- Remissvar från kulturnämnden
- Kulturnämnden beslut 220831 § 78

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 221128 Översyn av Malmö Leasing AB möjligheter att arbeta strategiskt med stadens fordonsflotta, inklusive ansvars- och kostnadsfördelning av intern laddinfrastruktur
- Rapport - En optimerad och elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads verksamheter
- Redogörelse internremiss översyn MLAB och laddinfrastruktur

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-05-30

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-11-28

Kommunstyrelsen 2022-12-07

Beslutet skickas till

Malmö Leasing AB

Parkering Malmö AB

Tekniska nämnden

Servicenämnden

Miljönämnden

Fritidsnämnden

Kulturnämnden

Hälsa- vård och omsorgsnämnden

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Funktionsstödsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Parkeringsövervakning i Malmö AB

MKB Fastighets AB

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 10 november 2021 att uppdra åt stadskontoret att tillsammans med Malmö Leasing, Parkering Malmö, serviceförvaltningen och miljöförvaltningen utreda hur Malmö Leasing kan stärkas i sin roll att ytterligare effektivisera och optimera stadens fordonsflotta. Uppdraget var även att utreda lämplig ansvarsfördelning och finansiering för en kostnadseffektiv etablering av laddinfrastruktur för Malmö stads verksamheter.

Stadskontoret avrapporterar härmed uppdraget med överlämnandet av rapport ”En optimerad och elektrifierad fordonsflotta för stadens verksamheter”. Stadskontoret föreslår ytterligare uppdrag till berörda bolag för fortsatt god framdrift i omställningsarbetet.

Bakgrund

För att nå stadens målsättningar vad gäller miljö- och klimat, formulerade i bland annat miljöprogram och energistrategier, har Malmö stad under cirka 10 år arbetat med miljöbilsstrategier med mål och ambitioner vad gäller stadens personbilar, transportfordon och arbetsmaskiner. Den första miljöbilsstrategin för Malmö stad beslutades 2009 och den senaste versionen antogs 2017 och löpte fram till och med 2020. Målen som beslutades 2017 och som sen reviderades 2019, var följande:

- Fossiloberoende fordonsflotta från årsskiftet 2020/2021.

- Minst 95 procent av stadens lätta fordon (personbilar och transportbilar) ska drivas med biogas, vätgas el eller laddhybrid-teknik.
- Minst 15 procent av stadens lätta fordon ska drivas av enbart el (ej laddhybrid).

Den löpande uppföljningen samt den avslutade utvärderingen av miljöbilsstrategin visade att Malmö stads fordonsflotta har nått långt men där antagna mål inte riktigt har nåtts. Delar av stadens fordonsflotta drivs fortfarande av fossila bränslen och andelen elbilar har endast ökat marginellt under miljöbilsstrategiperioden och där målet på 15 procent inte har uppnåtts. Ett hinder för måluppfyllelse som lyfts fram i utvärderingen är Malmö Leasings begränsade beslutsmandat att faktiskt styra vilka fordon som köps in. Vidare lyfts den bristande tillgången till laddinfrastruktur fram som en stor anledning till att målet om 15 procent elfordon inte har nåtts.

Stadskontorets bedömning av ärendet var att med tydligare ansvarsfördelning och uppdrag samt erforderliga resurser till Malmö Leasing, skulle de två huvudsakliga hindren för omställningen av Malmö stads fordonsflottan kunna hanteras. Av den anledningen föreslog stadskontoret kommunstyrelsen att ge stadskontoret i uppdrag att tillsammans med Malmö Leasing AB och i samverkan med berörda förvaltningar och bolag göra en översyn av Malmö Leasings möjligheter att arbeta strategiskt med stadens fordonsflotta utifrån mål satta i miljöprogrammet, samt ta fram ett förslag vad gäller ansvars- och kostnadsfördelning vid etablering av intern laddinfrastruktur.

Uppdragets genomförande och resultat

Utredningsarbetet har genomförts av en arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner från stadskontoret, Malmö Leasing AB, Parkering Malmö, serviceförvaltningen (kommunteknik samt stadsfastigheter) och miljöförvaltningen. Vid tillfällen har även fastighets- och gatukontoret deltagit. Till arbetsgruppen har en referensgrupp kopplats, men chefer för de berörda förvaltningarna och bolagen. Referensgruppens syfte har varit att ge återkoppling till arbetet men också vara en förankringspunkt för arbetet och dess resultat.

De två frågeställningarna som arbetsgruppen har försökt besvara är:

- Hur kan Malmö Leasing reformeras för att ge bolaget rätt förutsättningar att strategiskt arbeta för en effektiv och optimerad fordonsflotta och därmed bidra till en minskad klimat- och miljöpåverkan från Malmö stads transporter?
- Hur bör ansvarsfördelning och finansiering ordnas vad gäller installation och drift av laddplatser för Malmö stads verksamheter, för att bidra till en större andel elfordon?

Utredningsarbetet har resulterat i rapporten ”En optimerad och elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads verksamheter”, som inkluderar utredningens förslag på åtgärder för respektive frågeställning.

Internremiss

Utredningens förslag innebär ett nytt arbetssätt för kommunens verksamheter att förhålla sig till vad gäller inköp och användning av fordon. Stadskontoret såg det därför som viktigt att förslagen förankrades i hela kommunorganisationen och att berörda nämnder och bolag fick möjligheten att inkomma med synpunkter och reflektioner på de slutsatser och förslag som presenterades i rapporten. Den 30 maj 2022 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att remittera rapporten och utredningens förslag till samtliga nämner och bolag i staden (§ 354 STK-2021-1589).

I ärendet finns en remissammanställning bifogad. Nämndernas och bolagens respons på förslagen var generellt positiv, men vissa förtydliganden och justeringar föreslogs.

Begreppet fastighetsägare

Utbyggnaden av laddinfrastruktur för elfordon är helt beroende av att den part som ansvarar för att installationer i fastigheten vill och kan genomföra detta. Juridiskt ligger detta ansvar på fastighetsägaren. Fastighets- och gatukontoret är juridisk fastighetsägare för Malmö stads mark men serviceförvaltningen ansvarar för specifika fastigheter/del av fastighet genom interna markavtal¹ som ger förvaltningen rätt att uppföra byggnader och installationer. Uppförande av laddmöjligheter på parkeringsplatser inom de interna markupplåtelseerna ingår därmed i ansvaret som tillskrivits serviceförvaltningen genom det interna markavtalet. Förslagen i rapporten berör således fastighets- och gatukontoret som kommunens fastighetsägare, men i synnerhet serviceförvaltningen via stadsfastigheter genom deras ansvar för kommunens fastigheter via markavtal. I rapporten används begreppet fastighetsägare för båda parter.

Utredningens förslag frågeställning 1

Utredningens slutsats är att Malmö Leasing kan och bör ges ytterligare uppdrag och verktyg för att kunna arbeta för en effektiv och optimerad fordonsflotta, enligt frågeställning 1. Nedan utredningens förslag på åtgärder för att uppnå detta.

- Malmö Leasing AB ges ett utökat strategiskt uppdrag och fler verktyg i syfte att stärka bolagets beslutsmandat för att effektivare styra stadens verksamheter till rätt fordon utifrån verksamhetens behov och efter kostnads- och miljömässigt beaktande. Det utökade strategiska uppdraget gäller alla fordonslag i staden.
- Malmö Leasing AB:s ägardirektiv justeras för att tydliggöra bolagets ansvar för effektivt nyttjande samt elektrifiering av stadens fordonsflotta.
- En fordonspolicy tas fram som tydliggör mål, roller och ansvar inom staden för arbetet med fordonsflottan.
- För att optimera antalet fordon i staden såväl som fordonens nyttjandegrad etablerar Malmö Leasing AB en kommunövergripande bilpool för personbilar.
- För att effektivisera kommunikationen mellan Malmö Leasing AB och bolagets kunder föreslås att varje förvaltning och bolag i staden har en utpekad fordonsansvarig.

Utredningens förslag frågeställning 2

Utredningens slutsats är att effektiv utrullning av laddinfrastruktur för stadens elfordon bör ske utifrån en övergripande strategi och proaktivt snarare än reaktivt. Nedan utredningens förslag på åtgärder för att uppnå detta.

- Malmö Leasing AB får det strategiska ansvaret för utrullningen av intern laddinfrastruktur för Malmö stads verksamheters elfordon. Ansvaret inkluderar inventering, kartläggningar och behovsanalyser för att ta fram en handlingsplan, dialog med fastighetsägare och lokalsamordnare samt uppföljning.
- Parkering Malmö får ansvaret för inköp, finansiering, ägande och förvaltning av den laddutrustning som installeras på de parkeringsytorna som bolaget förvaltar. Parkering Malmö ska även stödja Malmö Leasing AB i det strategiska arbetet och framtagande av handlingsplan.
- Fastighetsägaren för kommunens fastigheter ansvarar för installationen av

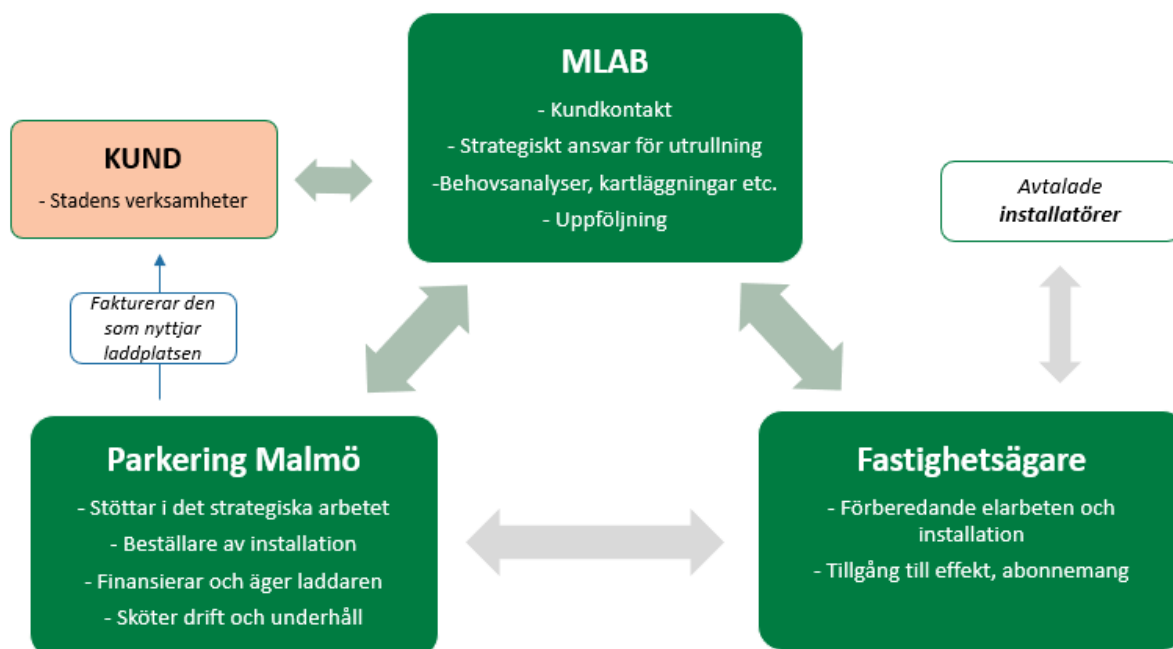
¹ Som avser kommunal kvartersmark, ej allmän platsmark.

laddutrustningen samt nödvändiga investeringar i elinfrastruktur på fastigheten för att möjliggöra detta. Berörda nämnders investeringsbudget bör anpassas utifrån detta nya uppdrag.

- Föreslagen finansieringsmodell innebär att den som använder laddplatsen bär investeringskostnaderna. Tjänsten att ladda kopplas till tjänsten att parkera där laddkostnaden månadsvis faktureras av Parkering Malmö. Investeringskostnaderna är noll för Parkering Malmö (laddutrustningen) och fastighetsägaren (nödvändig elinfrastruktur samt installation av laddutrustning) täcks via intäkter från laddning och regleras genom avtal mellan berörda parter.
- Utbyggnaden av laddplatser ska ske löpande och utifrån en framtagna handlingsplan. Handlingsplanen hanterar utbyggnaden på de parkeringsytor som staden har rådighet över.²

I figur 1 illustreras utredningens förslag

Figur 1 Förslag ansvarsfördelning för etablering av laddinfrastruktur för stadens verksamheter

Stadskontorets bedömning

För att kunna möta den snabba omställning som transportsektorn är mitt uppe i behöver Malmö stad agera mindre fragmenterat och börja arbeta strategiskt, systematiskt och långsiktigt med stadens fordonshantering. Stadskontoret bedömer det också som lämpligt att, om möjligt, utgå från befintlig organisation snarare än att bygga upp något nytt. Därav förslaget att ge Malmö Leasing det stora ansvaret att inte bara effektivisera användandet av fordon inom stadens

² Staden har rådighet över parkeringsytor på kommunägda fastigheter. Då förslaget innebär att Parkering Malmö ska äga laddutrustningen är det på de parkeringsytor som bolaget förvaltar som främst berörs av handlingsplanen. Staden har ingen rådighet över externa fastigheter med annan parkeringsoperatör än Parkering Malmö och dessa kan därför inte täckas in av handlingsplanen.

verksamheter men även leda utrustningen en laddinfrastruktur som gör det möjligt för stadens verksamheter att möta elektrifieringen av transportsektorn. Stadskontoret bedömer att detta innebär ett kraftigt utökad uppdrag för Malmö Leasing där ytterligare resurser och relevant kompetens kommer att krävas för att bolaget ska kunna leverera nödvändiga resultat.

Utredningen har förtydligat problembilden och landat i ett lösningsförslag som stadskontoret bedömer kommer stärka genomförandekapaciteten inom staden i arbetet att ställa om fordonsflottan för en elektrifierad framtid. Detta kommer på sikt innebära miljömässiga- såväl som ekonomiska mervärden för staden. För fortsatt god framdrift i arbetet ser stadskontoret följande två uppgifter som nödvändiga nästa steg:

- Att ta fram en fordonspolicy med funktionen att fungera som en förvaltningsövergripande ledstjärna i arbetet mot en effektivt använd fordonsflotta.
- Att ta fram en handlingsplan för etablering av intern laddinfrastruktur för en kostnadseffektiv och löpande utrustning av laddplatser.

Fordonspolicyen ska tydliggöra mål, roller och ansvar inom staden för fordonshanteringen och kommer att ligga till grund för de justeringar av Malmö Leasings ägardirektiv som krävs för att tydliggöra bolagets utökade strategiska uppdrag. Fordonspolicyen har även att hantera etableringen av en kommunövergripande bilpool. Ansvaret för framtagandet av handlingsplanen läggs på de två bolag som föreslås få ansvaret för etableringen av stadens interna laddinfrastruktur, Malmö Leasing och Parkering Malmö. Handlingsplanen tas dock fram i nära samarbete med ansvariga för kommunens fastigheter och ska baseras på relevanta kartläggningar, prognoser och behovsanalyser. Handlingsplanen ska inkludera föreslagen finansieringsmodell. Både fordonspolicy och handlingsplan ska under våren 2023 beredas för beslut hos kommunfullmäktige.

För att kunna genomföra omställningen av kommunens fordonsflotta fullt ut är det avgörande att målsättningen är väl förankrad och förstörd inom kommunorganisationen. Att formulera gemensamma mål, söka ett brett deltagande i genomförandet och göra vägen mot målen begripliga och angelägna är ett måste för att lyckas. Förutom att involvera berörda verksamheter i framtagandet av policy och handlingsplaner ser stadskontoret att ett kommunikations- och förankringsarbete bör initieras framöver, där omställningens framdrift förankras ytterligare ute i kommunens verksamheter. I denna process bör även frågan om att etablera fordonsstrategier inom stadens verksamheter diskuteras.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör